

עוד על השפעה חיצונית על התבגרות מינית

לכבוד העורך,

לאחר הדפסת מאמרי "התפתחות סימני מין משניים במהלך ההתבגרות" באסיא האחרון¹, מצאתי מקור נוסף הקשור להשפעות חיצוניות על הקדמת הופעת סימני מין, וברצוני להוסיפו: במשנה במסכת שבת, פ"ח מ"ד נאמר: "סיד כדי לסוד קטנה שבכנות" ורש"י בדף עח: מסביר: "טופלות סיד להשיר את השער". בדף פ עמ' ב: מסביר רש"י בד"ה אצבע קטנה: "דרכן לסוד את כל הגוף להאדים".

כלומר לפי רש"י יש שתי מטרות לסוד את הבנות – להשיר את השער, ולהאדים את הגוף. התוס' בד"ה שהגיעו לפירוקן מסכים עם רש"י שסידים את הבנות כדי ליפותן, אך הוא סובר שהמטרה היא ללכך את הבת ולא להאדימה.

אך רבנו חננאל מסביר: "אמר רב יהודה אמר רב: בנות שהגיעו לפרקן ולא הגיעו לשנים - שהגיעו לשנים שהאשה בוגרת, ולא בגרה ולא גידלה בשר, מה עושין לה? עניות טופלין אותן בסיד, טפילה זו בלשון ישמעאל "טלא", טח את העור בשרה בסיד. ומה צורך לכך? כדי שיסתתמו נקבים קטנים, "בטיית אל מסאס", וגומות שיער שבעור וכיוצא בהן, ויכנס הבל לפנים ולא יצא, ויחם קרבה ותגדל בשר. ואם בת עשירים היא טופלין אותם בסולת, והמלכים יש להם סממנים אחרים כגון שמן המור וכיוצא בו".

הרמב"ם בפירושו המשניות הולך בעקבות ר"ח ומסביר: "והיה מנהגם למשוח בו (בסיד) הנערות על כל בשרם כמו מלבוש, וכונתם להביא להם הנידודת, ולמהר הבגרות ולהנעים הבשר".

הרע"ב מסביר: "בנות שהגיעו לפרקן ולא בא להן האורח – בנות עניים טופלים אותן בסיד והאורח ממהר לבא, ומשיר נמי את השיער". הרע"ב מתיחס רק להקדמת הוסת, ואינו מזכיר את הקדמת הבגרות בסימנים אחרים כפי שעושים ר"ח והרמב"ם, ומזכיר השרת שיער שאינה מוזכרת ע"י שניהם.

מכל מקום אנו קוראים בר"ח הסבר פיזיולוגי כיצד סתימת גומות השיער בסיד או בסולת גורמת להקדמת הבגרות, והרמב"ם מוסיף שלא רק סימני הבגרות מקדימים, אלא גם הוסת ממהר לבא והבשר נעשה נעים יותר – כל אלו סימנים שהיינו, אומרים היום מהם מבטאים הפרשה אסטרונגית.

התיאוריה כי הופעת התשעורת קשורה בחום הגוף מופיעה גם בספר הבגרות לרב שמואל בן חפני גאון, פרק א', שורה 90: "משום שהפיגור וההקדמה בכך תלויים במזג האדם, ומי שמזגו חם צמיחת שערו מקדימה, ומי שמזגו קר – צמיחת שערו מאחרת, ולשם כך באה הבדיקה".

בברכה,

ד"ר דניאל מלאך

מקור: אסיא סה-סו, עמ' 179-180 (1999)

1. אסיא סג-סד (טז, ג-ד) עמ' 151-168 (תשנ"ט).